

**КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ
БІЗНЕСОМ**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

доц. А. В. Сташин

«28» серпня 2020 р.

**РОБОЧА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Публічне управління соціальним розвитком»**

галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»

спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

освітній ступінь: бакалавр

форма навчання: денна

ЛЬВІВ 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Публічне управління соціальним розвитком» для студентів за галуззю знань 28 «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», освітнього ступеня бакалавр, денної форми навчання.

«28» серпня 2020 р. – 24 с.

Розробник: Комарницька Г.О., д.е.н., доцент кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом.

**Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом
Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.**

Заступник зав. кафедри з навчально- методичної роботи _____ Бобко Л.О.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу. Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

РОЗДІЛИ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

РОЗДІЛ 7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7.1 Календарно-тематичний план лекційних занять

7.2 Календарно-тематичний план семінарських занять, заліків по модулях

7.3 Графік консультацій

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

9.1 Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів

9.2 Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів

9.3 Шкала оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового контролю

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

РОЗДІЛ 12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

РОЗДІЛ 13. ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Нормативна навчальна дисципліна

На сьогодні в Україні склалася сприятлива ситуація для проведення глибоких реформ, оскільки в суспільстві існує нагальне питання вирішення багатьох проблемних ситуацій. Зазначимо, що плануючи і впроваджуючи світоглядні зміни, які відбуваються не так швидко, як політичні та організаційні, необхідно весь час звіряти їх з основною метою – побудовою партнерських відносин між публічним управлінням і громадянином.

Залучення інститутів громадянського суспільства до прийняття державних рішень, створення умов для його формування і зміцнення має стати головним пріоритетним напрямом розвитку партнерських відносин між владою і суспільством.

Вивчення навчальної дисципліни допоможе здобути знання щодо функціонування публічного управління соціальним розвитком у світі та набуття практичних вмінь і навичок щодо використання законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетентностей, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного управління в Україні, у тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Навчальна дисципліна «Публічне управління соціальним розвитком» належить до циклу нормативних дисциплін підготовки бакалаврів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Предмет навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни: вивчення закономірностей функціонування сутності публічного управління соціальним розвитком суспільства, особливості його здійснення в сучасних умовах. Наукове розуміння процесу соціального розвитку розуміння наукової методології соціального управління та її значення для управлінської практики, знання щодо сутності і змісту соціальної і гуманітарної політики держави, їх функцій в сучасному суспільстві.

Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: вивчення сутності публічного управління соціальним розвитком суспільства, особливості його здійснення в сучасних умовах; ознайомлення слухачів з основними напрямками управління соціальним і духовним розвитком українського суспільства, здійснення соціальної і гуманітарної політики; а також розкрити сутність соціального захисту і безпеки людини і суспільства; розглянути основні напрями, реалізації соціальної політики в контексті соціального захисту.

Основні завдання

Основні завдання навчальної дисципліни:

- набуття теоретичних знань з проблем публічного управління соціальним розвитком, розуміння сутності основних категорій і понять;
- розуміння сутності сучасних моделей публічного управління соціального розвитку, ідеологічних, правових та економічних засад управління соціальним і гуманітарним розвитком в країнах розвинутої демократії;
- набуття знань методики діагностики публічного управління соціального розвитку та розуміння їх значення для практики публічного управління;

- набуття навичок вільного користування первинними і додатковими джерелами інформації щодо аналізу та розробки державних програм у сфері соціальної політики;
- навчання аналізувати і систематизувати власний практичний досвід публічного службовця і надавати рекомендації щодо удосконалення управління процесами соціального розвитку, що відбуваються в суспільстві.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалаврів

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів.

Дисципліна вивчається після навчальних дисциплін «Вступ до фаху», «Стратегічне управління», «Управління публічним сектором» та передуює вивченню дисциплін «Стратегічне планування державної політики у сферах життєдіяльності суспільства», «Регіональні аспекти економіки публічного сектору».

Вимоги до знань і умінь:

За умов успішного виконання вимог щодо панування науки студент набуде компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність працювати в команді;
- здатність планувати та управляти часом;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Фахові компетентності:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів;
- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ;
- здатність використовувати систему електронного документообігу;

- здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій;
- здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності;
- здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати;
- здатність впроваджувати інноваційні технології;
- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Вимоги до знань і умінь:

знати:

- концептуальні засади державної політики в сфері соціального розвитку;
- особливості сучасних типів соціальних держав та класифікації моделей соціальної політики;
- міжнародні та національні соціальні стандарти та нормативи;
- сучасні методики діагностування і управління процесами публічного управління соціального розвитку;
- основні індикатори рівня та якості життя;
- сутність та зміст елементів системи соціального захисту населення: соціального страхування та соціальної допомоги;
- особливості і передумови реформування пенсійної системи України.

вміти:

- оцінювати загальні тенденції соціально-гуманітарної політики європейських країн та їх корисність для України;
- аналізувати основні проблеми соціального розвитку суспільства та особливості здійснення цих процесів в Україні;
- застосовувати методи соціального управління, принципи соціальної політики до процесів соціального і гуманітарного розвитку українського суспільства;
- визначати як пріоритетні соціальні критерії при оцінці результатів власної діяльності публічного службовця незалежно від її функціонального характеру та галузевої спрямованості;
- розробляти пропозиції до цільових перспективних програм та комплекси заходів, спрямованих на поглиблення соціально-економічних реформ;
- прогнозувати наслідки реалізації соціальних програм, застосовуючи результати соціального моніторингу, соціологічних досліджень, узагальнення показників соціального розвитку;
- демонструвати розуміння головних цілей соціального і гуманітарного розвитку суспільства та принципів формування управлінських рішень для їх досягнення;
- аналізувати і систематизувати набутий досвід з метою підготовки аналітичних довідок, звітів щодо стану соціального розвитку території, регіону, міста, населеного пункту та їх презентації;
- прогнозувати можливі соціальні наслідки управлінських рішень в соціально-гуманітарній сфері;
- розробляти практичні рекомендації органам державного управління та місцевого самоврядування з проблем соціального і гуманітарного розвитку та їх презентації;
- впроваджувати в практику розроблені соціальні і гуманітарні проекти і програми.

Зміст навчальної дисципліни за темами

1. Соціальний розвиток суспільства.
2. Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики.
3. Людський розвиток як мета публічного управління соціальним розвитком.
4. Поняття та сутність соціального захисту.
5. Соціальне страхування, його форми та види.
6. Соціальна допомога, її специфіка та функції.
7. Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.
8. Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку.
9. Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вміння	Зміст критерію рівня сформованості вміння
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Навчальна програма складена на **5 кредитів**.

Форми контролю – залік.

РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ»

Характеристика навчальної дисципліни							
Шифр та найменування галузі знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»				Цикл дисциплін за навчальним планом: нормативна			
Код та назва спеціальності: 281 «Публічне управління та адміністрування»				Освітній ступінь: бакалавр			
Курс: 3 Семестр: 6				Методи навчання: лекції, семінарські заняття, самостійна робота, ІНДЗ (творчі завдання), робота в бібліотеці, Інтернеті, захист реферативних робіт, складання схем, таблиць тощо			
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Лекції	Семінари	Заліки по модулях	Самостійна робота студента (СРС)	Індивідуальна робота студента (ІР)
5	150	64	32	32	1	58	28
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)		Кількість заліків по модулях/контрольних робіт		Вид контролю	
4		9		1		залік	

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
Тема 1.	Соціальний розвиток суспільства.
Тема 2.	Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики.
Тема 3.	Людський розвиток як мета публічного управління соціальним розвитком.
Тема 4.	Поняття та сутність соціального захисту.
Тема 5.	Соціальне страхування, його форми та види.
Тема 6.	Соціальна допомога, її специфіка та функції.
Тема 7.	Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.
Тема 8.	Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку.
Тема 9.	Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні.

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Соціальний розвиток суспільства

Основні складові соціального розвитку суспільства. Цілі, передумови та ресурси розвитку. Напрями і форми соціального розвитку.

Теорії і концепції соціального розвитку. Моделі соціального розвитку. Класифікація моделей соціального розвитку. Характеристика моделей соціального розвитку країн ЄС.

Тема 2. Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики

Мета, завдання, умови та принципи здійснення соціальної політики.

Об'єкт і суб'єкт соціальної політики. Держава в системі суб'єктів соціальної політики.

Організаційно-правове забезпечення реалізації соціальної політики держави. Перелік основних соціальних прав і свобод людини в міжнародних нормативно-правових документах.

Основні напрями, принципи і пріоритети здійснення соціальної політики в сучасних умовах.

Тема 3. Людський розвиток як мета публічного управління соціальним розвитком.

Концепція людського розвитку. Людський капітал. Соціальний капітал.

Міжнародні та соціальні стандарти людського розвитку. Діагностика людського розвитку.

Соціальна держава - основа суспільства соціальної справедливості.

Тема 4. Поняття та сутність соціального захисту

Соціальний захист як функція соціальної політики держави. Визначення поняття «соціальний захист». Напрямки й форми соціального захисту: бідність, безробіття.

Життєвий цикл людини з точки зору соціального захисту. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини.

Тема 5. Соціальне страхування, його форми та види

Визначення поняття «соціальне страхування». Принципи соціального страхування. Поняття «ризик» і «соціальний ризик». Види й форми соціального страхування.

Правова, організаційна і фінансова основа соціального страхування. Міжнародні норми функціонування системи соціального страхування. Основні концептуальні підходи щодо реформування системи соціального страхування в Україні.

Тема 6. Соціальна допомога, її специфіка та функції

Визначення поняття «соціальна допомога». Організаційно-правове й фінансове забезпечення соціальної допомоги. Адресність - основний принцип надання соціальної допомоги.

Різниця між соціальним страхуванням та соціальною допомогою. Стратегія заміни системи пільг на адресну грошову допомогу населенню.

Тема 7. Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту

Роль і місце пенсійної системи в соціальному захисті населення. Основні типи пенсійних систем. Порівняльний аналіз основних існуючих пенсійних систем. Критерії ефективності пенсійної системи. Проблеми пенсійного забезпечення на Україні.

Зарубіжний досвід пенсійного забезпечення. Передумови реформування пенсійної системи в Україні. Цілі й завдання реформування пенсійної системи. Правове забезпечення реформування пенсійної системи в Україні.

Тема 8. Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку

Гуманітарна сфера та її складові. Особливості розвитку гуманітарної сфери в Україні. Гуманітарна сфера та міжнародне право. Гуманітарна сфера як ресурс суспільного розвитку. Передумови і ресурси гуманітарного розвитку. Суспільна свідомість. Духовне виробництво. Духовна культура. Стратегічна мета розвитку гуманітарної сфери України. Позитивні і негативні тенденції розвитку гуманітарної сфери.

Тема 9. Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні

Розбудова гуманістичного громадянського суспільства. Досягнення найвищого рівня та якості життя громадян країни. Консолідація сил суспільства на зміцненні та закріпленні умов прогресивного розвитку. Гарантування соціальних прав і свобод. Забезпечення умов сталого розвитку фізичного, інтелектуального і духовного потенціалу суспільства. Пошана до минулого та наповнення вірою і сенсом зусиль майбутнє.

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вольська О. Трансформація механізмів державного управління соціальним розвитком / О. Вольська // Публічне управління. – 2013. - № 1. – С. 30-34. – режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2013-1/doc/1/05.pdf>
2. Гендерна політика та інституційні механізми її реалізації в Україні. Національний огляд виконання Україною Пекінської декларації та Платформи дій і заключних документів Двадцять третьої спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН / Уклад. Михайло Корюкалов [Електронний ресурс]. – К., 2014. – 122 с. – Режим доступу : <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/11138.pdf>
3. Гендерна політика в системі державного управління : підруч. / [М. М. Білинська, Л. В. Гонюкова, Л. О. Воронько та ін. ; за заг. ред. М. М. Білинської]. – К. ; [Запоріжжя : Друк. світ], 2011. – 132 с.
4. Гонюкова Л.В. Законодавче забезпечення гендерної політики в Україні / Л.В. Гонюкова, В. В. Сичова // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: зб. наук. пр. Херсон. нац. техн. ун-та. – 2014. – Вип. 10. – С. 20–23
5. Державна соціальна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року [Електронний ресурс] : Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2017р. № 273. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-%D0%BF>
6. Європейська соціальна хартія (переглянута) // ВВР. – 2007. - № 51 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_062
7. Забезпечення якості життя [Електронний ресурс]. – Режим доступу old.niss.gov.ua/book/Bila_kniga
8. Конституція України [Електронний ресурс] : Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст.44 № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68 , № 586-VII від 19.09.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.142, № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143, № 1401-VIII від 02.06.2016, ВВР, 2016, № 28, ст.532. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
9. Механізми забезпечення соціальної безпеки на рівні регіону: практика реалізації: монографія / В. Г. Бульба, С. О. Горбунова-Рубан, А. В. Меляков [та інш.] ; за ред. В.Г. Бульби, А. В. Мелякова. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2010. – 444 с.
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій [Текст] : Закон України від 3 жовтня 2017 року № 2148-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2017. - № 40-41. – Ст. 383.
11. Про державну допомогу сім'ям з дітьми [Текст] : Закон України // ВВР. – 1993. – N 5. – Ст. 21. 21. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям [Текст]: Закон України // ВВР України. – 2000. – N 35. – Ст. 290.
12. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб [Текст] : Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. - № 1. – Ст.1 25.
13. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування [Текст] : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – С. 142.
14. Про затвердження Державної цільової соціальної програми підтримки сім'ї до 2016 року [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 341. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/341-2013-%D0%BF>.
15. Про освіту [Текст] : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2017. - № 38-39. – Ст. 380.
16. Про свободу совісті та релігійні організації [Текст] : Закон України від 23.04.1991 р. № 987-XII // Відомості Верховної Ради. – 1991. - № 25. – Ст. 283.
17. Про соціальну роботу з дітьми та молоддю [Текст] : Закон України // ВВР. – 2001. – N 42. – Ст. 213

18. Про соціальні послуги [Текст] : Закон України від 19.06.2003 р. № 966 – IV // ВВР. – 2003. – N 45. – Ст. 358. 31. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні [Текст] : Закон України від 5 лютого 1993 року N 2998-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – N 16. – Ст. 167.
19. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи [Текст] : Закон України від 28 лютого 1991 року № 796-XII // Відомості Верховної Ради. – 1991. - № 16. – Ст. 200.
20. Реалізація державної соціальної політики сталого розвитку регіону органами публічної влади України : моногр. / [Л. О. Белова, Д. В. Карамішев, Л. В. Набока та ін.] ; за заг. ред. д.держ.упр., проф. Д.В. Карамішева, к.держ.упр., доц. Л. В. Набока. – Х. : Видво ХарПІ НАДУ «Магістр», 2016.
21. Розпутенко І. Гуманітарний розвиток України в умовах цивілізаційного вибору [Електронний ресурс] / І.Розпутенко, С.Москаленко // Вісник Національної академії державного управління. Соціальна і гуманітарна політика. – Режим доступу : <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2013-2-29.pdf>
22. Сичова В. В. Гендерна рівність як чинник забезпечення сталого суспільного розвитку в Україні [Електронний ресурс] / В. В. Сичова, Л.В. Гонюкова // Державне будівництво : [електрон. наук. фах. видання ХарПІДУ НАДУ при Президентові України]. – 2014. – № 1. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2014-1/doc/5/01.pdf>
23. Публічне управління: навч. посібник / А. В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г. О. Комарницька та ін. [за заг. ред. А. В. Стасишина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.
24. Суспільний розвиток та соціально-гуманітарна політика держави : навч. посіб. / О.М. Руденко, Л.М. Усаченко, Д.В. Вітер, М.В. Канавець. – К. : “НВП “Інтерсервіс”, 2013. – 168с.
25. Управління соціальним та гуманітарним розвитком [Електронний ресурс] : курс лекцій. / Уклад: С.М. Домбровська, В.П. Садковий. – Х. : НУЦЗУ, 2018. – 189 с. – Режим доступу : <https://zenodo.org/record/1246632/files/konspekt.pdf>
26. Шевчук П.І. Управління соціальним і гуманітарним розвитком: навч. посіб. / П.І. Шевчук. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2012. – 268 с.

Інтернет ресурси

1. Міністерство інформаційної політики України [Електронний ресурс] : Єдиний вебпортал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-informatsiynoi-politiki-ukraini>
2. Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-z-pitan-timchasovookupovanih-teritoriy-ta-vnutrishno-peremishchenikh-osib-ukraini>
3. Міністерство культури України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-kulturiukraini>
4. Міністерство молоді та спорту України Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-molodi-ta-sportuukraini>
5. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] : Офіційний веб-портал. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua>
6. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini>

7. Міністерство соціальної політики [Електронний ресурс] : Офіційний веб-портал. – Режим доступу : <https://www.msp.gov.ua/>
8. Урядовий портал [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua>

РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми (змістового модуля)	Кількість годин за ОПП			Розподіл аудиторних годин		
		всього	у тому числі		лекції	Семінари,	заліки по модулях
			аудиторні	СРС/ІР			
ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ							
1	Соціальний розвиток суспільства.	17	8	6/3	4	4	
2	Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики.	17	8	6/3	4	4	
3	Людський розвиток як мета публічного управління соціальним розвитком.	17	8	6/3	4	4	
4	Поняття та сутність соціального захисту.	17	8	6/3	4	4	
5	Соціальне страхування, його форми та види.	17	8	6/3	4	4	
6	Соціальна допомога, її специфіка та функції.	17	8	6/3	4	4	
7	Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.	17	8	8/3	4	4	
8	Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку.	15	4	8/3	2	2	
9	Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні.	12	2	6/4	2		
	<i>Заліковий модуль</i>	2	2				2
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)				58/28			
Разом годин		150	64	58/28	32	30	2

РОЗДІЛ 7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7.1 Календарно-тематичний план лекційних занять

№ заняття	Тема лекційного заняття	Кількість годин
1	Соціальний розвиток суспільства.	4
2	Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики.	4
3	Людський розвиток як мета публічного управління соціальним розвитком.	4
4	Поняття та сутність соціального захисту.	4
5	Соціальне страхування, його форми та види.	4
6	Соціальна допомога, її специфіка та функції.	4
7	Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.	4
8	Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку.	2
9	Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні.	2
Разом годин		32

7.2 Календарно-тематичний план семінарських занять, заліків по модулях.

№ заняття	Тема семінарського заняття. Заліки по модулях.	Кількість годин
1	Соціальний розвиток суспільства.	4
2	Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики.	4
3	Людський розвиток як мета публічного управління соціальним розвитком.	4
4	Поняття та сутність соціального захисту.	4
5	Соціальне страхування, його форми та види.	4
6	Соціальна допомога, її специфіка та функції.	4
7	Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.	4
8	Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку.	2
9	Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні.	2
Разом семінарських занять		30
Разом контрольні роботи, заліки по модулях (ЗМ)		2
Разом годин		32

7.3 Графік консультацій

№ з/п	Назва розділу, теми, зміст консультації	Кількість годин
1.	Консультація по підготовці до семінарських занять та опрацюванню рекомендованої літератури	2
2.	Консультація з організації та виконання самостійної роботи студентів	2
3.	Консультація по виконанню ІР	2
4.	Консультація по підготовці до екзамену	2
Разом годин		8

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Проблеми людського розвитку в Україні
2. Основні напрями стимулювання людського розвитку в Україні
3. Соціальна мобільність і тенденції розвитку
4. Основні напрями реалізації соціального потенціалу людини і суспільства
5. Бідність як суспільний феномен та соціальна проблема
6. Гуманітарна політика в сучасній Україні (освітня та культурна галузі).
7. Підтримка молодих сімей в Україні.
8. Проблеми соціальної нерівності в суспільстві
9. Сучасні проблеми етнонаціонального розвитку суспільства
10. Допомога по безробіттю, багатодітним та неповним сім'ям в Україні.
11. Трансферти пенсіонерам в Україні.
12. Допомога дітям-інвалідам, інвалідам -“чорнобильцям” та “афганцям” в Україні.
13. Підтримка системи охорони здоров'я в Україні.
14. Соціальні програми боротьби зі злочинністю, запроваджені в Україні.
15. Роль соціально-економічних перетворень в Україні у формуванні соціальних ризиків.
16. Дієва соціальна політика як основа соціальної безпеки та забезпечення життєдіяльності людини.
17. Правові, економічні та організаційні умови забезпечення соціальної безпеки людини та суспільства.
18. Превентивна та реабілітаційна функції системи соціального захисту, оцінка їх реалізації у сучасній Україні.
19. Основні проблеми соціального захисту в Україні та шляхи їх вирішення.
20. Основні завдання та стратегії реформування системи соціального захисту населення України.
21. Роль соціальних стандартів у забезпеченні соціального захисту населення.

22. Адресна соціальна допомога, її роль у забезпеченні соціального захисту в сучасних умовах.
23. Проблеми впровадження пенсійної реформи, шляхи їх подолання.
24. Оцінка правового забезпечення соціального захисту населення на етапах життєвого циклу.

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання рівня знань студентів проводиться за модульно-рейтинговою системою і включає поточний і підсумковий контроль.

Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань студентів у вигляді семестрового екзамену.

При викладанні дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» використовуються поточний метод контролю. Остаточною оцінкою з дисципліни за семестр є підсумкова семестрова оцінка, що складається з балів поточного контролю.

Поточний контроль має на меті оцінити роботу студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські заняття) та відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Його інструментами є опитування, виступи на семінарських заняттях, дискусії, самостійна робота студентів, написання ІНДЗ, обговорення і поточне експрес-тестування.

9.1 Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів

Поточний та модульний контроль	Індивідуальна робота студента (ІНДЗ), СРС	Заліковий модуль	РАЗОМ – 100 балів
<i>60 балів</i>	<i>30 балів</i>	<i>10 балів</i>	

Підсумкова оцінка з поточного контролю (загальна оцінка знань студента за роботу на аудиторних заняттях впродовж семестру) оцінюється за розрахунком:

$$\overline{ПО} = \frac{O_1 + O_2 + \dots + O_n}{n} \times 10$$

де O_1, O_2, \dots – оцінки за знання на поточних практичних роботах/семінарських заняттях та результати поточних тематичних тестувань;
 n – кількість семінарських занять.

9.2 Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських, практичних, лабораторних заняттях			
Критерії оцінювання		5 балів	
<p>Практичні роботи/семінарські заняття Оцінку «відмінно» (максимально 5 балів за практичну роботу/семінарське заняття) студент отримує за умови відповідності виконаного завдання студентом та його усної відповіді (захисту виконаної практичної роботи) за усіма п'ятьма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.</p> <p>Контроль систематичного виконання семінарських занять і самостійної роботи Відмінно («5») – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</p>		5	
<p>Добре («4») – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p>		4	
<p>Задовільно («3») – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p>		3	
<p>Незадовільно («2») – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</p>		2	
<p>Незадовільно («1») – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.</p>		0-1	
2. Самостійна робота студентів (СРС)			
Критерії оцінювання			
Самостійна робота (тестування за результатами виконаних самостійних робіт)			
Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі.			
3. Залік по модулю			
Критерії оцінювання		10 балів	
Модульний контроль.		0 - 10	
Модульний контроль проводиться у тестовій письмовій формі за окремими варіантами			
Встановлено 3 рівні складності завдань.			
1. Перший рівень (завдання 1) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання.		2 бали	
Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування			

записана правильна відповідь.	
2. Другий рівень (завдання 2) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.	6 балів
3. Третій рівень (завдання 3) – завдання з розгорнутою відповіддю (повне обґрунтування відповіді). В цих завданнях треба зробити послідовні, логічні пояснення, необхідні посилання, вказати факти, з яких випливає те чи інше твердження. Якщо потрібно, то слід проілюструвати думки схемами, графіками, таблицями.	2 бали
4. Індивідуальна робота студента (ІНДЗ)	
Критерії оцінювання	
Відмінно («до 30») – студент в повному обсязі виконав ІР, вільно самостійно та аргументовано її викладає під час усних виступів, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. В роботі використані сучасні методи аналізу. План роботи поданий і затверджений в терміни, які узгоджені на кафедрі. Захистив ІНДЗ по темі, яка має науково-дослідний характер і передбачає безпосередню участь студента у виконанні наукових досліджень та інших творчих завдань.	
Добре («до 25») – студент достатньо повно володіє матеріалом ІНДЗ, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Виконав ІНДЗ згідно вибраної теми.	
Задовільно («до 15») – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Невчасно подав тему ІНДЗ до захисту.	
Незадовільно («до 5») – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. ІНДЗ виконана не по вибраній темі.	
Незадовільно («до 1») – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. ІНДЗ по вибраній темі не виконано.	

9.3 Шкала оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		Залік	
A	90 – 100	5	відмінно
B	81 – 89	4	дуже добре
C	71 – 80		добре
D	61 – 70	3	задовільно
E	51 – 60		достатньо
FX	21 – 50	2	незадовільно
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичне та наукове забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни включає:

- Стандарти освіти (Освітньо-професійна програма);
- Навчальні та робочі навчальні плани;
- Програму навчальної дисципліни;
- Робочу програму навчальної дисципліни для денної форм навчання;
- Семестровий план;
- Навчально-методичні матеріали для проведення лекцій. Конспект лекцій з навчальної дисципліни;
- Плани семінарських занять і методичні рекомендації щодо їх проведення з навчальної дисципліни;
- Плани практичних занять і методичні рекомендації щодо їх проведення з навчальної дисципліни;
- Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання з навчальної дисципліни;
- Завдання для індивідуальної роботи студента (індивідуальні навчально-дослідні завдання) і методичні рекомендації щодо їх виконання з навчальної дисципліни;
- Засоби діагностики знань та умінь студентів (збірники тестових завдань);
- Завдання для модульного контролю знань;
- Методичні, мультимедійні, опорні матеріали для лекційних, семінарських занять;
- Рекомендована література на поточний навчальний рік;
- Законодавчі та інструктивно-методичні матеріали, альбоми схем, бланковий матеріал тощо.

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Методики активізації процесу навчання Тема заняття: Соціальний розвиток суспільства	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Світові моделі соціальної політики.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Рівень видатків бюджету на соціальну сферу, рівень безробіття, рівень бідності, рівень оподаткування, як основні індикатори моделей соціального розвитку.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1 Характеристика моделі соціальної політики України. 2 Фактори, що впливають на вибір моделі соціальної політики. 3 Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Організаційно-правові засади реалізації соціальної політики в Україні.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Організаційно-правова структура соціальної політики. 2. Органи законодавчої і виконавчої влади держави, які формують засади, напрями розвитку і реалізації завдань соціальної політики. Недержавні інституції соціальної політики.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Кадрове забезпечення соціальної політики. 2. Наукове і методичне забезпечення соціальної політики. 3. Інформаційне забезпечення соціальної політики. Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: Людський розвиток як мета політики соціальної політики держави.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Умови реалізації соціальної політики в Україні
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Основні проблеми та суперечності розвитку соціальної сфери та шляхи їх подолання. 2. Особливості соціальної політики за умов розвитку соціально-ринкових відносин.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Індикатори рівня соціального розвитку держави. 2. ПРООН та 12 груп індикаторів рівня життя. 3. Індекс людського розвитку в регіональному вимірі України. 4. Фактори, що впливають на позитивну динаміку індексу людського розвитку України. 5. Індекс якості життя. 6. Презентація ІНДЗ.

Тема заняття: Поняття та сутність соціального захисту.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Зміст соціальної політики, спрямованої на виявлення та урахування соціальних інтересів різних класів.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Бідність. Рівні бідності. Критерії вимірювання бідності. Поширення бідності в Україні. 2. Поняття мінімального споживчого бюджету, прожиткового та фізіологічного мінімумів. 3. Роль держави і громадянського суспільства в боротьбі з бідністю.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Аналіз соціальної стратифікації українського суспільства. 2. Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: Соціальне страхування, його форми та види. Соціальна допомога, її специфіка та функції.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Правова, організаційна і фінансова основа соціального страхування. 2. Організаційно-правове й фінансове забезпечення соціальної допомоги.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Міжнародні норми функціонування системи соціального страхування. 2. Основні концептуальні підходи щодо реформування системи соціального страхування в Україні. 3. Різниця між соціальним страхуванням та соціальною допомогою. 4. Стратегія заміни системи пільг на адресну грошову допомогу населенню.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Поняття «ризик» і «соціальний ризик». 2. Адресність - основний принцип надання соціальної допомоги. 3. Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Основні типи пенсійних систем. 2. Порівняльний аналіз основних існуючих пенсійних систем
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Правове забезпечення реформування пенсійної системи в Україні. 2. Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Гуманітарна сфера як ресурс суспільного розвитку.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Суспільна свідомість. 2. Духовне виробництво. 3. Духовна культура.

Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Позитивні і негативні тенденції розвитку гуманітарної сфери. 2. Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: . Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Громадянське суспільство – як суб'єкт гуманітарної політики держави.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Гуманітарна експертиза державних управлінських рішень: засадничі принципи, мета, завдання.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Гуманістичні традиції України і сучасність. 2. Соціокультурна і ідеологічна трансформація суспільства в аспекті концепції гуманітарного розвитку. 3. Презентація ІНДЗ.

РОЗДІЛ 12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет із законодавства України	Ресурси мережі кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом, факультет управління фінансами та бізнесу з навчальної дисципліни
1	2
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Президент України – www.prezident.gov.ua ▪ Верховна Рада - www.rada.gov.ua ▪ Сайт Кабінету Міністрів України - www.kmu.gov.ua – вихід на всі міністерства і відомства ▪ Міністерство праці та соціальної політики України – www.mlsp.kmu.gov.ua ▪ Пенсійний фонд України - www.pfu.gov.ua ▪ Погляд на світ (Світовий банк) – www.worldbank ▪ Еліта України - www.whoiswho.com.ua ▪ Національна б-ка ім. Вернадського – www.nbuv.gov.ua ▪ Український медіа сервер – www.vlada.kiev.ua/serj ▪ Мережа аналітичних центрів – www.intellect.org.ua ▪ Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua ▪ Міжнародний інститут порівняльного аналізу – www.icai.kiev.ua ▪ Український незалежний центр політичних досліджень – www.ucipr.kiev.ua ▪ Український центр економічних і політичних досліджень ім. А Разумкова – www.uceps.com.ua ▪ Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/ ▪ Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/ ▪ Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/ ▪ Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/ ▪ Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/ ▪ Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/ ▪ Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/ ▪ Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua ▪ Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua ▪ Сайт Національного агентства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index ▪ Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/ ▪ Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua ▪ Адміністративно-управлінський портал http://www.aup. ▪ Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Навчальна програма з навчальної дисципліни ▪ Робоча програма з навчальної дисципліни ▪ Конспект лекцій. ▪ Методичні рекомендації з вивчення тем. ▪ Плани семінарських занять та методичні рекомендації до їх проведення ▪ Методичні рекомендації з виконання самостійної роботи (СРС) ▪ Методичні рекомендації та ІНДЗ ▪ Засоби діагностики знань студентів з навчальної дисципліни ▪ Інші

РОЗДІЛ 13. ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

№ з/п	Зміни і доповнення до робочої програми (розділ, тема, зміст змін і доповнень)	Навчальний рік	Підпис завідувача кафедри